

Apvienotās lietas T-22/02 un T-23/02

Sumitomo Chemical Co. Ltd
un *Sumika Fine Chemicals Co. Ltd*

pret

Eiropas Kopienu Komisiju

Konkurence — Aizliegtas vienošanās vitamīnu nozarē — Komisijas lēmums, ar kuru
konstatē pārkāpumus, kas ir beigušies, un neuzliek naudas sodu —
Regula (EEK) Nr. 2988/74 — Komisijas pilnvaru uzlikt naudas sodu vai
sankcijas noilgums — Tiesiskās drošības princips — Nevainīguma prezumpcija —
Leģitīmas intereses konstatēt pārkāpumus

Pirmās instances tiesas spriedums (ceturtā palāta paplašinātā sastāvā) 2005. ga-
da 6. oktobrī . . . . . II - 4073

Sprieduma kopsavilkums

1. *Konkurence — Administratīvais process — Komisijas pilnvaras — Pārkāpuma, kas ir
beidzies, konstatēšana — Nosacījums — Leģitīmas intereses*
(Padomes Regula Nr. 17)

2. *Kopienas tiesības — Interpretācija — Teksti dažādās valodās — Vienveidīga interpretācija — Dažādu valodu versiju atšķirības — Attiecīgā tiesību akta vispārējā sistēma un mērķis kā atskaites punkti*

3. *Konkurence — Administratīvais process — Noilgums lietu ierosināšanai — “Sankcijas” jēdziens Regulas Nr. 2988/74 izpratnē — Finansiālas sankcijas — Ietveršana — Lēmums, ar ko konstatē pārkāpumu — Izslēgšana
(Padomes Regulas Nr. 2988/74 1. panta 1. punkts)*

4. *Konkurence — Administratīvais process — Komisijas pilnvaras — Autonomas pilnvaras konstatēt pārkāpumu salīdzinājumā ar pilnvarām izdot rīkojumu izbeigt pārkāpumu un uzlikt naudas sodu — Pilnvaru uzlikt naudas sodu noilguma ietekme uz pilnvarām konstatēt pārkāpumu — Neesamība
(Padomes Regula Nr. 17 un Padomes Regulas Nr. 2988/74 1. panta 1. punkts)*

5. *Kopienas tiesības — Vispārējie tiesību principi — Tiesiskā drošība — Normas, kas nosaka noilgumu Komisijas kompetences izmantošanai, neesamība — Tiesiskās drošības principa pārkāpums, ko izdarījis Kopienas likumdevējs — Neesamība*

6. *Prasība atcelt tiesību aktu — Komisijas lēmums jomā, kurā nav normas, kas paredz noilgumu tās kompetences izmantošanai — Tiesiskās drošības principa ievērošana — Tiesas kontrole — Robežas
(EKL 230. pants)*

7. *Kopienas tiesības — Vispārējie principi — Atzišana — Visu dalībvalstu tiesību sistēmās esoša norma — Atzišanai nepietiekams raksturs*

8. *Kopienas tiesības — Interpretācija — Principi — Autonoma interpretācija — Robežas — Atriezeniska norāde noteiktos gadījumos uz dalībvalstu tiesībām*

9. *Kopienas tiesības — Principi — Pamattiesības — Nevainīguma prezumpcija — Tiesvedība konkurences lietā — Piemērojamība — Pārkāpuma izdarītāja atbildības konstatēšana pēc atbilstošās procedūras izbeigšanas, nepastāvot iespējai uzlikt tam naudas sodu sakarā ar noilguma iestāšanos — Pārkāpums — Neesamība*

(Art. 6 UE)

10. *Konkurence — Administratīvais process — Komisijas pilnvaras — Izbeigta pārkāpuma konstatēšana — Istenošanos noteikumi — Savu leģitīmo interešu norādīšana, atsaucoties uz attiecīgajiem konkrētās lietas apstākļiem*

(Padomes Regula Nr. 17)

1. Regula Nr. 17 ir piešķirusi Komisijai tiesības uzlikt uzņēmumiem pienākumu izbeigt konstatēto pārkāpumu, kā arī konkurences noteikumu pārkāpuma gadījumā uzlikt naudas sodus un kavējuma naudas. Pilnvaras šādā nolūkā pieņemt lēmumus automātiski ietver pilnvaras konstatēt attiecīgo pārkāpumu.

ko attiecīgais uzņēmums jau ir izbeidzis, tomēr ar nosacījumu, ka iestādei ir leģitīmas intereses to darīt.

(sal. ar 36.–37., 130. punktu)

Pārkāpuma izbeigšana, pirms Komisija ir pieņēmusi lēmumu, kā tāda nav apstākļi, kas liegtu Komisijai īstenot pilnvaras konstatēt konkurences noteikumu pārkāpumu un piemērot sankcijas. Šajā sakarā, pirmkārt, Komisijas pilnvaras uzlikt sankcijas nekādā gadījumā negatīvi neietekmē fakts, ka darbība, kas veido pārkāpumu, un tās kaitīgā iedarbība ir beigusies; otrkārt, Komisija var pieņemt lēmumu, ar kuru konstatē pārkāpumu,

2. Veicot Kopienas tiesību normas gramatisku interpretāciju, ir jāņem vērā tas, ka Kopienas tiesību dokumenti ir sastādīti vairākās valodās un ka dažātajām valodu versijām ir vienāds spēks; šādi minētās tiesību normas interpretācija ietver valodu versiju salīdzināšanu.

Lai gan nepieciešamība Kopienas regulas interpretēt vienveidīgi izslēdz iespēju

atsevišķi aplūkot noteiktu dokumentu, bet gan prasa šaubu gadījumā to interpretēt un piemērot saskaņā ar citās valodās sastādītām versijām, gadījumā, ja pastāv atšķirības starp šīm versijām, attiecīgā norma ir jāinterpretē, vadoties pēc regulējuma, kura daļa tā ir, vispārējās sistēmas un mērķa.

Vispārīgāk, interpretējot Kopienu tiesību normu, turklāt ir jāņem vērā ne tikai tās redakcija, bet arī tās konteksts un regulējuma, kura daļa tā ir, mērķi, kā arī visas Kopienu tiesību normas.

pašam noilguma režīmam Komisijas pilnvaras uzlikt finansiālas sankcijas par Eiropas Kopienu transporta un konkurences tiesību noteikumu pārkāpumu neatkarīgi no tā, kāds ir šo sankciju nosaukums tiesību aktos, kas tās ievieš.

Lēmums, ar kuru konstatē pārkāpumu, nav sankcija Regulas Nr. 2988/74 1. panta 1. punkta nozīmē un tātad uz to neattiecas šajā normā paredzētais noilgums.

(sal. ar 60.–61. punktu)

(sal. ar 42., 46.–47. punktu)

3. Regulas Nr. 2988/74 attiecībā uz noilguma termiņiem procesuālās darbības un sankciju piemērošanā atbilstīgi Eiropas Ekonomikas kopienas transporta un konkurences noteikumiem 1. panta 1. punktā ietvertā termina “sankcijas” mērķis ir vienīgi pakļaut vienam un tam
4. Ja ar Regulu Nr. 17 ieviestā režīma ietvaros Komisijas pilnvaras konstatēt pārkāpumu ir tikai netieši nosakāmas, t.i., ciktāl tieši noteiktās pilnvaras uzlikt pienākumu izbeigt pārkāpumu un uzlikt naudas sodus to nepieciešami nozīmē, šādas netieši norādītās pilnvaras tomēr nav pakļautas tikai iestādes šo tieši noteikto pilnvaru īstenošanai. Šādu pilnvaru autonomiju tādējādi nevar noliegt, un to nevar arī negatīvi ietekmēt fakts,

ka šo pilnvaru īstenošana ir pakļauta iestādes leģitīmo interešu pastāvēšanai.

Tāpēc fakts, ka Komisijai vairs nav pilnvaru uzlikt naudas sodu pārkāpuma izdarītājiem tāpēc, ka ir pagājis Regulas Nr. 2988/74 attiecībā uz noilguma termiņiem procesuālās darbības un sankciju piemērošanā atbilstīgi Eiropas Ekonomikas kopienas transporta un konkurences noteikumiem 1. panta 1. punktā minētais noilguma termiņš, kā tāds neliedz pieņemt lēmumu, ar kuru konstatē, ka ir noticis šis šobrīd pagājušais pārkāpums.

(sal. ar 63. un 131. punktu)

5. Lai noilgums varētu pildīt savu funkciju nodrošināt tiesisko drošību, ir iepriekš jānosaka tā termiņš un šī termiņa, kā arī tā piemērošanas kārtības noteikšana ir Kopienas likumdevēja kompetencē.

Liedzot bezgalīgi apšaubīt laika gaitā jau nostabilizējušās situācijas, noilgums stiprina tiesisko drošību, taču tas var arī pieļaut, ka nostabilizējas situācijas, kuras

vismaz sākotnēji bija pretrunā likumam. Tātad tas, kādā mērā to izmanto, izriet no izšķiršanās starp tiesiskās drošības prasībām un likumīguma prasībām, vadoties pēc vēsturiskajiem un sociālajiem apstākļiem, kas valda sabiedrībā kādā noteiktā laikā. Šī iemesla dēļ tas, kādu izvēli izdarīt, ir tikai likumdevēja ziņā.

Kopienas likumdevēju tāpēc nevar pakļaut Kopienas tiesas cenzūrai izvēles dēļ, kuru tas izdarījis attiecībā uz noilguma noteikumu ieviešanu un attiecīgu termiņu noteikšanu. Fakts, ka nav paredzēts noilguma termiņš to pilnvaru īstenošanai, kas ļauj Komisijai konstatēt Kopienas tiesību pārkāpumus, kā tāds nevar būt prettiesisks no tiesiskās drošības principa ievērošanas viedokļa.

(sal. ar 81.–83. punktu)

6. Kopienas tiesas kompetencē nav noteikt noilguma termiņus, tā piemērojamību vai piemērošanas kārtību darbībai, kas

veido pārkāpumu, ne vispārīgi, ne attiecībā uz tai iesniegto lietu. Tomēr tas, ka tiesību aktos nav noteikts noilgums, neizslēdz, ka Komisijas darbību kādā konkrētā gadījumā var kontrolēt no tiesiskās drošības principa viedokļa. Ja nav akta, kurā noteikts noilguma termiņš, tiesiskās drošības pamatprasība nepieļauj, ka Komisija var bezgalīgi atlikt savu pilnvaru izpildi.

jusi par faktu, kas veido pārkāpumu, pastāvēšanu, un administratīvā procesa saprātīgs ilgums.

(sal. ar 87.–89. punktu)

Tāpēc Kopienu tiesai, izskatot iebildumu par Komisijas novēlotu darbību, nevajag aprobežoties ar konstatējumu, ka nepastāv nekāds noilguma termiņš, bet tai ir jāpārbauda, vai Komisija nav rīkojusies pārmērīgi novēloti.

7. Tas, ka visu dalībvalstu tiesiskajām kārtībām tiešām ir kopīgs noteikums, nav pietiekami, lai Kopienų tiesībās to atzītu par vispārējo Kopienu tiesību principu.

(sal. ar 97. un 99. punktu)

Tomēr Komisijas darbības pārmērīgi novēlotais raksturs nebūtu jāvērtē, vadoties vienīgi pēc laika, kas aizritējis no faktiem, kuri ir attiecīgās darbības priekšmets, līdz rīcības uzsākšanai. Gluži pretēji — Komisijas darbību nevar kvalificēt kā pārmērīgi novēlotu, ja nav kavēšanās vai citas neuzmanības, par ko būtu atbildīga iestāde, un ka ir jāņem vērā tostarp brīdis, kurā iestāde uzzinā-

8. Tādas Kopienu tiesību normas, kurā, lai noteiktu tās nozīmi un piemērojamību, nav tiešas atsauces uz dalībvalstu tiesībām, termiņi ir jāinterpretē autonomi un interpretācija ir jānosaka, ņemot vērā normas kontekstu un attiecīgā regulējuma mērķi.

Konkrēti, ja tiešas atsauces nav, tad Kopienu tiesību piemērošana var attie-

cīgā gadījumā ietvert atsauci uz dalībvalstu tiesībām, ja Kopieņu tiesībās vai vispārējos Kopieņu tiesību principos nevar atklāt elementus, kas tai ļautu precizēt to saturu un piemērojamību, veicot autonomu interpretāciju.

un pat izdarīt jebkādu mājienu par personas, kas apsūdzēta noteiktā pārkāpumā, atbildību bez iespējām šai personai saņemt visas garantijas, ko parasti piešķir aizstāvības tiesību īstenošanai procesā, kas risinās atbilstoši parastajai gaitai un kura rezultātā tiek pieņemts nolēmums par pretenziju pamatotību.

(sal. ar 100.–101. punktu)

9. Nevainīguma prezumpcija, kāda tā izriet tostarp no Eiropas Cilvēktiesību Konvencijas 6. panta 2. punkta, ir vieno no pamattiesībām, ko saskaņā ar LES 6. panta 2. punktu aizsargā Kopieņu tiesiskajā kārtībā.

Nevainīguma prezumpcija savukārt neliedz konstatēt jebkuras personas, kas apsūdzēta par noteiktu pārkāpumu, atbildību tāda procesa rezultātā, kas noticis pilnībā saskaņā ar noteikto kārtību un kurā pilnībā bijis iespējams īstenot aizstāvības tiesības, pat tādā gadījumā, kad pārkāpuma izdarītājam nevar uzlikt sankcijas tāpēc, ka ir iestājies kompetentās iestādes attiecīgo pilnvaru noilgums.

Nevainīguma prezumpcija ir piemērojama procedūrām saistībā ar konkurences noteikumu pārkāpumu, kas piemērojamas uzņēmumiem un kuru rezultātā iespējama naudas sodu vai kavējuma naudas uzlikšana.

(sal. ar 104.–107. punktu)

Nevainīguma prezumpcija nozīmē, ka ikvienu apsūdzēto uzskata par nevainīgu, kamēr viņa vaina nav pierādīta saskaņā ar likumu. Tā šādi liedz lēmumā, ar kuru izbeidz procesu, jebkādi oficiāli konstatēt

10. Saistībā ar Komisijas kompetences konstatēt ar lēmuma palīdzību beigušos konkurences noteikumu pārkāpumu īstenošanas noteikumiem Komisija pieļāva tiesību kļūdu, attaisnojot šāda lēmuma atcelšanu, jo, pieņemot šo lēmumu, tā nav izvērtējusi, vai šādu konstatējumu

pamato leģitīma interese. Šajā sakarā Komisija nevar vienīgi vispārīgā veidā atsaukties uz tādiem gadījumiem kā nepieciešamība sekmēt uzņēmumu priekšzīmīgu uzvedību, atturēt no recidīva, ņemot vērā to, ka attiecīgie pārkāpumi ir īpaši būtiski, un ļaut skartajām trešajām personām vērties valsts tiesās ar civilprasību. Tai ar atbilstoši lietās

apstākļiem ir jāpierāda, ka šie gadījumi ir notikuši un tādējādi tie attaisno tās leģitīmo interesi pieņemt lēmumu, ar ko konstatē minēto pārkāpumu.

(sal. ar 132., 136.–138. punktu)